

reerd en toch geregeld leven. In patiënt wijs, ingt het kwade verslaven. De dien daemon verlicht, omdat n zijn beter ik rast en boemelt eld te worden voorbeeld kan ken van Ibsen vaak genoemd taatschappij is tusschen waar- daar de gelijk- leugens.

plaats in onder- n ethici onder- er o.a. onder- n om anderen idden, sociale noofdrol speelt loor men met zijn echter nog - de gewoonte- leugen (bij laf- nigenissen van gen. definitie van men te kort als zedelijke waar- ers zeggen dan iet voorbedach- oduleugen is on- oel van plicht, strijd is met de aartsvaders, de en David wor- goedgekeurd. s, zelfs al komt van Dael, die le levensleugen er gevoelen. Hij n gewone be- daden of ont- meening doen st is, dat ze in de levensleugen ers geen sprake vensleugen aan- willen maken, ook in een rui- n opgevat: leu- wd worden met le levensleugen als een logische nderen persoon waarheid wordt e van het goede ogie gebruiken, aan de logische is met de ordi-

is echter niet d met het ware Het levensdoel or de herschep- even is om God nkbaarheid. Dit van de levens- een nuttig ver- eele. Men moge aanbevelen, het zichzelf, of aan et gevoel van twijfel, het ver- l vergezeld van rheid is de nor- an onzen geest, lichaam. Deze in zijn: „Zeker- beste argument ngeerde levens-

en zijn er geeste- omen dekmantel s van de levens- zij bij sommigen geloof het echte efent in Schrift- n sterfbed onk- is radeloosheid t men bij zwak- het hij hen nog t hen drijft om Gods Woord het eigendom zijn, recht, dat zij hun bild hebben door ijke leiding van emt, is, hoewel n ideaal, dat een verdedigd met en den één wat er wat aan den igen belang. Hoe est, die ons wil g, hierbij in het oog.

Men kan ook door zelfsuggestie komen tot de levensleugen. Van Simon de toovenaar verhaalt de Evangelist Lucas, dat hij zeide iets groots te zijn. Volgens sommigen is de lezing zonder „megan“ beter, zoodat hij beweerde die te zijn, n.l. de messias. Maar ook dan nog was daar autosug- gestie aanwezig, die leidde tot een levensleugen. In zijn apocalyptische rede, Marcus 13, heeft de Heere Jezus de zijnen ook gewaarschuwd tegen dergelijke leiders van menschen. Ook de apostel Paulus kende zulke leiders, blijkens Galaten 6:3. Volgens de paraphrase van Prof. Greijdanus schreef hij in dezen geest: „Indien iemand in zelfverblindheid en hoogmoed uit gemis aan kennis van eigen verdorvenheid en zwakheid, en door bedriegelijken waan aangaande eigene sterkte, meent iets te zijn, en boven den ander uit te steken, en alzoo trotsch en koud zich tegen hem stelt, terwijl hij toch in der waarheid niets is en geen voortreffelijkheid van zichzelf, noch boven den ander heeft, maar alleen door Gods genade wezen mag, wat hij is, die misleidt zichzelf en door zulk een verkeerd, ijdel en waan.“

In den loop der historie zijn vaak zulke karak- ters naar voren gekomen. Men denke slechts aan de Fransche Revolutie en herinnere zich de namen van Marat en Robespierre. Zoodra men tegenover dezen de persoonlijkheid stelt van een man als Christiaan de Wet, ziet men het onderscheid. Deze toch ging als gewoon burger in den krijg om zijn land te verdedigen tegen den inval van Engeland, en eindigde als vice-president van Oranje-Vrijstaat en met een wereldberoemde naam.

Onze jonge menschen hebben daarom toe te zien, dat zij niet de dupe worden van kameraden, die met valsche idealen zich naar voren dringen. Hun beste leiders zijn dezulken, die met beide voeten staan op den bodem van de werkelijkheid.

De vraag is gedaan: wat zou de oorsprong zijn van het werkelijkheidsgevoel? Sommige psycho- logen denken aan een acte der intentie, waar- door wij van droomers worden tot bewust levende menschen, en opklimmen van het zielkundig door- leven tot de buiten-ziellijke werkelijkheid. Die in- tentie-acte wordt beschreven als een spontane, intuïtieve daad, een sprong van ik tot niet-ik, van denken tot zijn, van bewustzijn tot werkelijkheid. (J. H. Bavink: *Inl. tot de Zielkunde* p. 103). Tegen deze opvatting zijn vele bezwaren. Onze belevingen zijn ontwijfelbaar werkelijk, doch aangaande de dingen erkent men slechts een besef van werke- lijkheid. Dit komt doordat er tweeërlei werkelijk- heid is, n.l. die welke staat tegenover mogelijk zijn en werken, de actualiteit, en die welke staat tegen- over schijnbaar zijn en werken, de realiteit. Onze belevingen zijn wel actueel waar, doch over de vraag: schijn of werkelijkheid geven ze geen uit- sluitsel, ook niet door een sprong.

God alleen bezit absolute werkelijkheid. Hij heeft ze ten deele ook aan den mensch geopenbaard, en toen ons verstand door de zonde was verduis- terd is ze door algemeene en bijzondere open- baring ons teruggegeven. De zin van de werkelijk- heid wordt echter niet door alle functies van ons ik op dezelfde wijze bevat. Hier is dus onder- scheiding noodig.

Onze gevoelsfunctie is op dit punt zwak, het- geen ten gevolge heeft, dat jonge menschen en gevoelstypen zich gemakkelijk laten inpalmen door iemand die hen met schijn bedriegt. Satan weet dit heel goed, en verandert zich daarom somtijds in een engel des lichts.

Onze logische functie gaat, als ze gehoorzaamt aan de wetten van het denken, gepaard met het ge- voel van klaarheid (evidentie). Daarom is de verleiding sterk om de rede aan te nemen als de maatstaf van ons werkelijkheidsbesef. Daardoor wordt echter aan deze functie iets opgedragen, dat haar niet toekomt. De levensleugen kan lo- gisch waar zijn en toch in werkelijkheid bedrog.

Het zaligmakend geloof heeft inzake het werke- lijkheidsgevoel een sterk praerogatief. Gods Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn. In sommige dingen hebben wij andere per- sonen tot getuigen, in enkele dingen hebben wij ons geweten tot mede-getuige, maar bij het ware geloof hebben wij den Heiligen Geest en Zijn werk, de gansche Heilige Schrift, tot mede-getuige. Het zwakke van den zwakgelovige bestaat hierin, dat hij te weinig gebruik maakt van dezen mede- getuige, die bij Schriftonderzoek en gebedsleven zijn getuigenis doet hooren in ons hart.

Schijngeelovigen hebben geen behoefte aan dezen medegetuige, omdat zij door oppervlakkigheid en zelfgevoel aan hun levensleugen genoeg hebben. Vreesachtigen zeggen vaak: ik ben bang, dat ik eenmaal bedrogen zal uitkomen, doch geven daar- door toe aan het ongelooft, volgens hetwelk ons geweten en het getuigenis van menschen hooger staat dan het getuigenis van den Heiligen Geest.

De verbeelding kan soms aanleiding zijn tot zware bestrijdingen van het ware geloof. Het is ons dan alsof wij handelen uit inbeelding, en alsof wij kunstig verdichte fabelen zijn nagevolgd. Men be- denke dus, dat het noodig is om de lijn scherp te trekken tusschen de valsche verbeelding en het echte gevoel van werkelijkheid. Deze eerste is uit den mensch en daardoor bedriegelijk, doch deze laatste uit God en daardoor betrouwbaar. L.

UIT DE HISTORIE

Prof. Dr. H. H. Kuiper over het karakter en de bevoegdheid der meerdere vergaderingen.

V.

Na die schoone jaren komt inzinking. Er zijn classen en synoden, die hun bevoegdheid te buiten gingen en zoo kwam er het gevaar van een

aantasten van de vrijheid der plaatselijke Kerk.

Men leest in No. 2352 aldus:

De groote en krachtige actie, die in 1886 en de volgende jaren gevoerd werd voor het recht en de zelfstandigheid der plaatselijke Kerk tegenover de hiërarchie der hogere kerkbesturen, is allengs geluwd en zelfs bij een jonger opkomend geslacht min of meer in het vergeetboek geraakt. Het pleit scheen gewonnen. Men leefde nu in een nieuwe kerkorganisatie, waarvan het uitgangspunt lag niet in een alge- meen kerkgenootschap met plaatselijke afdelingen door lagere en hogere bestuurscolleges geregeerd, maar in de plaatselijke Kerken, die zich vrijwillig tot een kerkverbond hadden aaneengesloten en waar in plaats van deze bestuurscolleges nu weer de meerdere vergaderingen der Kerken waren getreden, waarin de Kerken zelf vertegenwoordigd waren door depu- taten. Zoolang de mannen, die den strijd van 1886 hadden meegemaakt, nog leefden, was er dan ook weinig gevaar, dat de oude hiërarchische zuurdeesem weer in onze Kerken zou binnendringen. Zij waren de trouwe wachters op Sions muren, die terstond bij het minste onraad het alarmsignaal gaven. Men be- hoeft de acta onzer Generale Synode(s) en vooral de kerkrechtelijke adviezen door Prof. Rutgers gegeven, er maar op na te lezen, om te zien, hoe zij het voor het recht en de vrijheid der plaatselijke Kerk hebben opgenomen. Die vrijheid was het heilig palladium, die ze ten koste van zoo bittere worsteling heroverd hadden en dat ze daarom ongedeerd en ongeschonden wilden bewaren. Indien er gevaar bestond, dan was het veeleer, dat men, om aan die vrijheid in niets te kort te doen, wel eens te weinig rekening hield met de eischen, die het saamleven in één kerkverband stelt. Het meermalen herhaalde verzoek om, waar noch onze Kerkenorde, noch onze liturgie de vragen formuleert, die bij de openbare belijdenis des geloofs gedaan moeten worden, een formulering dezer vragen te geven, werd afgewezen op grond, dat dit aan de vrijheid der Kerken moest worden overgelaten. Alsof onze Kerken niet en bij den doop en bij de bevestiging der ambtsdragers en bij het huwelijk de vragen ge- formuleerd hadden, die daarbij moesten gedaan wor- den, en er daarom ook maar eenig bezwaar kon be- staan om dit evenzeer te doen, bij een zoo belangrijke handeling als de openbare belijdenis des geloofs. In de practijk is dan ook wel gebleken, hoe het onbreken van zulke geformuleerde vragen telkens tot moeilijk- heid en willekeur aanleiding gaf. En onze jongste Synode te Leeuwarden heeft terecht, toen zij opdracht gaf om de liturgie te herzien, daarbij met name ge- wezen op het formulieren der belijdenisvragen.

Bestond er dus aanvankelijk eer gevaar voor een ietwat eenzijdige op de voorgrondstelling van de vrij- heid der plaatselijke Kerk, dan dat de macht der meerdere vergaderingen te veel zou uitgebreid zijn, het kon kwalijk ontkend worden, dat in de periode, die daarop gevolgd is; de evenaar min of meer naar den anderen kant dreigde door te slaan en enkele classen en synodes zich wel eens een macht toekenden, die aan de vrijheid der plaatselijke Kerk tekort deed.

Ook openbaarde zich wel eens de independen- tistische neiging, die even gevaarlijk is. — Prof. Kuiper wijst op het invoeren van het vrouwen- kiesrecht door een Kerkeraad, zonder de beslis- sing van een Generale Synode af te wachten. —

Maar in zulke independentistische stoutigheden ligt toch voor onze Kerken, althans op dit oogenblik, het gevaar niet. Ze komen slechts sporadisch voor, eigen- lijk meer bij de gemeentelieden dan bij degenen, die geroepen zijn om de Kerk te regeren. En al zal de stuurman aan boord van ons Gereformeerde schip altoos te waken hebben voor beide klippen, het inde- pendentisme en de hiërarchie, het gevaar schuilt minder in de independentistische dan in de hiërarchi- sche klip, althans wat onze kerkelijke vergaderingen aangaat.

Prof. Kuiper wijst er in het vervolg op, (No. 2355) dat het niet zijn doel is een volledige uiteen- zetting te geven, hoever naar de beginselen van het Gereformeerde Kerkrecht de bevoegdheid der meerdere vergadering zich uitsprekt en hoe de vrijheid der plaatselijke kerken, ook waar ze als geconfedereerde kerken in één kerkverband leven, moet gehandhaafd worden. Dit onderzoek zou een boekdeel vorderen.

Ook wil hij niet het pleit voeren voor het goed recht der plaatselijke Kerk om het verband met een van boven af opgelegde onwettige organisatie te verbreken of gehoorzaamheid te weigeren aan besturen, die besluiten nemen in strijd met Gods Woord. De argumenten daarvoor zijn afdoende geleverd en opnieuw den strijd aanbinden met de Hervormde broeders hieromtrent ligt niet in Prof. Kuiper's bedoelen.

Evenmin behoeft besproken het beginsel, dat de onderwerping der plaatselijke Kerken aan de be- sluiten der meerdere vergaderingen haar grens heeft in de gebondenheid aan Gods Woord. In Art. 31 der Kerkenorde wordt uitdrukkelijk gezegd, dat wat in de meerdere vergaderingen besloten is, voor vast en bondig zal gehouden worden tenzij

dat het bewezen wordt te strijden tegen Gods Woord.

Over die

„gebondenheid aan de besluiten der meerdere vergaderingen“

hooren we dit nog:

Gebondenheid aan de besluiten der meerdere ver- gaderingen is er; de independentistische opvatting, dat de Classen en Synoden geen kerkelijke macht hebben, dat zij daarom alleen „adviezen“ kunnen geven en elke Kerk vrij blijft deze adviezen op te volgen of te verwerpen, wordt door onze Kerkenorde terecht veroordeeld; een geordend kerkelijk leven zou ook niet mogelijk wezen, wanneer de vrijheid der plaatselijke Kerk zoo werd opgevat. Onze Gereformeerde Kerken- orde spreekt daarom uitdrukkelijk van een zeggens- chap, dat de Classis heeft over den Kerkeraad, even- als van een zeggenschap der Particuliere Synode over de Classis en van de Generale Synode over de Parti- culiere Synode (Art. 36). Dat dit zeggenschap niet berust op een zelfstandige macht, die in deze meer- dere vergaderingen kleefte, of haar rechtstreeks van God geschonken is, maar daarop, dat de Kerken vrij- willig dit Kerkverband hebben aangegaan en haren afgevaardigden last en volmacht hebben gegeven om aan de besluiten dezer vergaderingen mede te werken, is natuurlijk volkomen juist; maar hetgeen in deze meerdere vergaderingen besloten wordt, ook al ge- schiedt dit door meerderheid van stemmen, is geen advies, niet een raadgeving, maar een besluit, dat door alle Kerken voor vast en bondig gehouden moet worden. Doch de onderwerping aan deze besluiten der meerdere vergaderingen heeft haar onverbidde- lijke grens in de gehoorzaamheid en de onderwerping aan Gods Woord.

Dat de grens van de macht der meerdere ver- gaderingen, ja van alle kerkelijke vergaderingen gelegen is in de gehoorzaamheid aan het Woord Gods en dat wat met dat Woord strijdt de Kerken nooit binden kan, staat voor allen vast. Hierover gaat het geding niet. Het gaat over de vraag:

is de bevoegdheid en de macht der meerdere vergaderingen om besluiten te nemen, be- houdens die gebondenheid aan Gods Woord, onbeperkt?

Of wel: is deze macht en bevoegdheid een be- perkte, een gelimiteerde. Is dit laatste het geval, dan mag de meerdere vergadering deze macht niet te buiten gaan. Doet ze dit toch, matigt ze zich een macht aan, die haar niet toekomt, dan be- behoeven de Kerken zich niet daaraan te onder- werpen.

Dit geding nu raakt wat men wel eens de autonomie der plaatselijke Kerk heeft genoemd, maar dat wel- licht beter worde omschreven als de vrijheid en zelf- standigheid der plaatselijke Kerk. En hier is het, dat in ons kerkelijk leven wel een gevaar dreigt. Een gevaar, dat den duur zou kunnen leiden tot een hiër- archische heerschappij der meerdere vergaderingen. En daartegen wilden we waarschuwen.

Over den inhoud dezer waarschuwing volgende week.

H.

C. V.

PERSSCHOUW

Ter verduidelijking.

Eenige weken geleden citeerden we onder Persschouw een artikel van den heer Ottevanger („Musselsche Kb.“), waarin deze bezwaren inbracht tegen een passage uit het „Geref. Jongel. bl.“ betreffende „Jule“, „eigenwijze“ en „Gereformeerde menschen“, die dan elk een bepaalde houding tegenover Kuiper's levenswerk zouden aan- nemen. De heer O. meende, dat met die tweede groep onder anderen op hen gedoeld zou zijn, die b.v. tegen Kuiper's werk zoo staan als ondergeteekende b.v. Thans schrijven zoowel het „G.J.B.“, als ook de heer Algra in „Leeuw. Kb.“ zelf, dat de gecrimineerde woorden van den heer H. Algra zijn, die zelfs niet eens gedacht heeft aan bestrijding van bepaalde personen of bladen. We verklaren dit oogenblikkelijk van ganser harte te gelooven. Wat niet weg neemt, dat we de onderscheiding zelve onjuist achten, ook haar bewoordingen; en dat we de zaak pas interes- sant vonden, toen we opmerkten, dat Prof. Hepp in „Credo“ de passage overnam, hetgeen herinnerde aan wat hij elders, en in hetzelfde nummer van zijn blad had opgemerkt over de op Kuiper uitgebrachte critiek. Onze opmerking over het „Jongel.bl.“ rekende natuurlijk met andere uitlatingen van dit orgaan. Maar gaarne spreken we uit, dat ze op geenerlei uitlating van den heer Algra zich kunnen of willen baseeren. Ook op deze niet, al kon haar zakelijke onjuistheid aan anderen — tot onze spijt — vóór de heer O. schreef — gelegenheid geven, ze in te lijsten in het raam van bekende, door ons bij herhaling gewraakte, suggesties inzake afskapping van den boom van Kuiper, etc. Over- rigens meenen we nog steeds, dat het „G.J.B.“, dat dit- maal op den ketting springt, nog altijd wat goed te maken heeft, ook tegenover Prof. Greijdanus.

Tenslotte: ik betuigde niet mijn instemming met het stuk van den heer O. (ik maakte zelfs reserves), doch verklaarde me met de strekking er van te vereeni- gen. Dat is wat anders. Ik dacht daarbij niet meer aan den passus zelf, doch aan het er van gemaakte gebruik.

Is dit tactiegeest? Ik geloof het niet; het geval legt